

«Estic molt decebut de l'ofici de pastor, però m'agrada i n'aprenc»

Entrevista

Demetrio Pardo Lombarte. Parlem amb l'últim pastor de Gandesa, que porta a terme una tasca essencial però denuncia l'alta burocràcia a què estan sotmesos

ANTON MONNER
GANDESA

Els pastors de cabres i ovelles desapareixen. L'exemple el tenim a Gandesa. Fa 80 anys hi havia 22 ramats i 4.000 animals. Passats 40 anys en quedaven 9 amb 1.500 i actualment només en queda un, amb 280 caps. A la comarca de la Terra Alta teníem uns 190 pastors i han desaparegut pràcticament tots excepte a Orta (Horta de Sant Joan) amb 9 ramats, Bot amb 2 i el Pinell amb 1. O sigui que la comarca dels 190 pastors de fa 80 anys amb una cabanya de 30.000 animals, s'han reduït a 13 i any rere any van disminuint per manca de continuïtat generacional. L'únic pastor que queda a Gandesa és Demetrio Pardo Lombarte, de 52 anys, un gran professional de la ramaderia que m'explica molt decebut que no hi pot viure. Subsisteix gràcies al sou de la seva esposa amb el qual han pogut pujar i educar els dos fills.

Com va arribar al món de la ramaderia?

El meu iaio matern era pastor. Va arribar a Gandesa des de Vall-de-roques. Va conèixer la meua iaia aquí i s'hi va casar, i amb el ramat que disposava va continuar pasturant pel nostre terme. Tenia dos fills però van morir joves i jo, als sis anys, em vaig sentir atret pels animals. L'avi em va regalar una cabrida i abans de l'any va criar dos cabrits. Un tractant de Móra me'ls va comprar i me'n va donar 4.500 ptes. i el meu iaio, amb aquests diners, em va obrir una llibreta d'estalvis a Caixa de Tarragona, i m'hi va afegir 1.000 pessetes. Durant l'època d'estudis anava a l'escola i els caps de setmana l'acompanyava a pasturar. Ell tanca el ramat al poble però quan em vaig establir vam muntar el corral on ara estem, a la partida de l'Argilar.

Quina possibilitat de continuïtat té un dels seus fills?

Cap. Aquest negoci és inviable. És trist però és així! Els obstacles són molts i tots van contra el món de natura i sostenibilitat. Abans els pastors disposaven de carrerades, quadrilles, descansadors i lliga-

Demetrio Pardo, amb 52 anys, és el darrer pastor de Gandesa. FOTO: CEDIDA

“
«Els pastors necessitem disposar d'un sou mensual i que ens paguin la seguretat social. Fem un servei a la natura i produïm una carn immillorable amb les pastures a l'aire lliure. Que no cobra un bomber, un rural o un mosso d'esquadra?»

llos. Eren camins de fins a trenta pams d'amplada de la nostra propietat. Ara, pels camins hi circulen vehicles motoritzats i no podem anar d'un lloc a l'altre. Pasturem a llocs propers i no podem sortir-nos-en gaire. Els conductors dels vehicles s'enfaden. L'altre gran inconvenient és l'administració. Necessitem papers, controls i passem inspeccions sovint. Hem d'omplir la DUN i cada any ens donen menys subvencions i ens imposen més requeriments. És impossible poder-ho aguantar. Puc posar-li un exemple: ni per l'ús familiar no puc sacrificar un animal del corral; em multen amb 6.000 euros. Necessito papers per cada animal.

I amb tants inconvenients, com pot aguantar l'ofici?

Perquè tinc muntat el corral, dispo dels animals i perquè l'esposa guanya un sou. El cost del faratge, que és com s'alimenten els animals, quan plou o no puc sortir a pasturar-los, val més que el que se'm paga per cadascun d'ells. He de sortir a pasturar sigui com sigui per no perdre diners. És per això que n'estic molt decebut i en canvi l'ofici m'agrada molt i pasturant aprenc moltes coses.

Els pastors sortits de l'Escola de Pastors podran sobreviure?

Ho tenen ben malament. Els pastors som necessaris com els pagesos per evitar els incendis forestals. Els animals mengen l'herba i les cabres s'empassen ramatges netejant parcel·les ermes que els pagesos han deixat de conrear. A la Serra de Pàndols i Cavalls hi pastura un ramat de cabres blanques, pel pastor Badoquiu de Bot, i l'any passat va evitar un gran incendi. Les cabres netegen els boscos, sobretot de les herbes que han crescut abundantment els anys de pluges. A l'escola aprenen l'essencial però la pràctica diària de molts anys ens dona coneixements que ells no poden conèixer amb l'estudi. Els animals saben què poden menjar i les herbes dolentes no les tasten. Però n'hi ha algunes com la canyota que sí i se les ha de vigilar o poden morir.

Quines solucions hi veu perquè l'ofici no desaparegui?

Els pastors necessitem disposar d'un sou mensual i que ens paguin la seguretat social. Fem un servei a la natura i produïm una carn immillorable amb les pastures a l'aire lliure. Que no cobra un bomber, un rural o un mosso d'esquadra?